

Správa Zboru národnej bezpečnosti
hl. mesta Bratislavy a Zs. kraj
PSC 832 23
107

Č.p.KS-0099-20/OV-88 - *ML*

ODOSLANÁ SPRÁVA	
Číslo správy	3345 / 1 <i>SP</i>
Došlo dňa	20. <i>20</i> Hod. 15:35
Spracované	Hod.
Odoslané	Hod. 17:05
Bratislava dňa 20.3.1988	

PRISNE TAJNE

Výtlačok č. 1
Počet listov : 4

Minister vnútra ČSSR

a I.N MV ČSSR

cestou UOS PRAHA

Vec: Demonštrácia na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave -
správa

Dňa 25.3.1988 o 18.00 hod. sa na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave uskutočnila ohlásená demonštrácia občanov, ktorú organizačne pripravili nelegálne cirkevné štruktúry pod vedením RNDr. MIKLOŠKU a JUDr. ČARNOGURSKEHO, ktorá bola ObNV Bratislava I zakázaná.

V uvedený deň v dobe asi od 16.00 hod. dochádzalo k postupnému zhromažďovaniu občanov v priestoroch a v priľahlých uliciach Hviezdoslavového námestia v Bratislave. Bol zaznamenaný zvýšený počet veriacich na bohoslužbách v kostoloch v centre a v blízkosti Hviezdoslavového námestia.

Vzhľadom k postupnému narastaniu počtu občanov v priestoroch Hviezdoslavového námestia a reálnej možnosti jeho ďalšieho zvyšovania bol o 17.16 hod. náčelníkom operačného štábu Bratislava vydaný pokyn vykonať uzáver prístupových ulíc na Hviezdoslavovom námestí a odkloniť mestskú hromadnú dopravu z Hviezdoslavového námestia podľa vopred spracovaného plánu. Vykonaním uzáveru sa zamedzil prístup ďalšiemu značnému počtu občanov na Hviezdoslavovom námestí. Na blokovaných uliciach vyúsťujúcich na Hviezdoslavovom námestí sa zhromažďilo ďalších cca 2 500 osôb.

Vytvárajúce sa skupiny ľudí pred uzávermi ako aj na Hviezdoslavovom námestí boli vyzývané prítomnými hliadkami VB a agitačnými skupinami MV KSS k rozchodu, pričom im bolo oznámené, že

zhromaždenie je nezákonné. Tieto výzvy však zostali bez očakávaného výsledku.

Do 18.00 hod. sa sústretilo na Hviezdoslavovom námestí cca 2 000 osôb, ktoré boli rozptýlené po celom priestranstve námestia. Asi 500 osôb sa tesne pred 18.00 hod. zhromaždilo pred budovou SMO so zapálenými sviečkami. Vytvoreniu väčšieho zoskupenia osôb bránila technika technických služieb, ktorá pre tento prípad vykonávala čistenie námestia.

Po zhodnotení vývoja situácie na Hviezdoslavovom námestí a v jeho okolí bolo náčelníkom operačného štábu Bratislava o 17.55 hod. rozhodnuté prisunúť poriadkové jednotky a techniku z dvoch MS VB bližšie k miestu predpokladaného použitia.

Zhromaždení občania boli o 18.00 hod. vyzvaní zástupcom národného výboru hl.m.Bratislavy aby sa rozišli, nakoľko demonštrácia narušuje pokoj a verejný poriadok a národným výborom nebola povolená. Zhromaždení občania boli upozornení na to, že ak neuposlúchnu výzvu, požiada príslušníkov VB o zaistenie pokoja a verejného poriadku na Hviezdoslavovom námestí.

Na opakovane prednesené výzvy reagovala odchodom len malá časť občanov. Prevažná časť zhromaždených zotrvala na svojich miestach, spevom, písaním a vykrikovaním rušila pokoj a verejný poriadok. V miestach uzatvorenia prístupových ciest na Hviezdoslavove námestie časť občanov nerešpektovala pokyny príslušníkov VB, ochromila mestskú hromadnú dopravu a dochádzalo aj k napádaniu príslušníkov VB. Obnovenie pokoja a verejného poriadku si vyžadovalo bezodkladný zásah príslušníkov VB. Bolo potrebné vykonať perlustráciu a oddeliť z davu najaktívnejších podnecovateľov.

Napätosť situácie zvyšovala aj skutočnosť, že dňa 25.3.1988 o 09.20 hod. bola nájdená streľba schopná pištoľ vz.STEYER, ráže 9 mm s ôsmimi nábojmi na WC v hoteli CARLTON, ako i to, že v priebehu demonštrácie boli zaznamenané anonymné telefonáty, v ktorých sa neznáme osoby vyhrážali deštrukciou generálneho konzulátu ZSSR v prípade, že bude zakročené proti demonštrantom.

Po opätovnom zhodnotení vývoja situácie /narastanie agresivity demonštrantov/ a po konzultácii s členmi komisie ÚV KSS náčelník operačného štábu Bratislava o 18.26 hod. rozhodol použiť na likvidáciu demonštrácie dve vodné delá.

Použitím vodných diel boli zhromaždené osoby na Hviezdoslavovom námestí rozptýlené a tieto sa postupne rozišli. Na obnovenie pokoja a verejného poriadku nebolo potrebné nasadiť k zákroku poriadkové jednotky VB. O 18.35 hod. bolo Hviezdoslavove námestie vyprázdnené a o 19.00 hod. boli z neho odvolané poriadkové jednotky VB a technika. Pokoj a verejný poriadok bol zabezpečený zvýšeným výkonom služby príslušníkov MS VB a PÚ VB pre SSR.

Po rozptýlení zhromaždených osôb z Hviezdoslavového námestia bolo zabránené ich ďalšiemu zhluknutiu.

Počas likvidácie demonštrácie bolo príslušníkmi VB zadržaných a predvedených na MS VB celkom 126 osôb. Z celkového počtu predvedených osôb bolo 77 osôb z Bratislavy, 25 osôb z okresov Zs.kraja, 3 osoby z Prahy, po 2 osoby z okresov Martin, Dolný Kubín, Pov.Bystrica, Košice a Poprad, po 1 osobe z okresov Žiar nad Hronom, Banská Bystrica a Spišská Nová Ves, po 1 osobe z Brna a Liberca, 6 osôb z Rakúska.

Celkom bolo predvedených 12 cudzích štátnych príslušníkov, o čom bola predložená osobitná správa.

Sociálna štruktúra predvedených osôb bola nasledovná :
Predvedených bolo 69 robotníkov, 31 osôb pracujúcej inteligencie, 7 dôchodcov, 5 študentov VŠ, 3 stredoškooláci, 5 učňov, 2 vojaci z povolania a 4 osoby bez pracovného pomeru.

Pri osobných prehliadkach predvedených osôb boli zaistené 3 nože, z toho malý kuchynský nôž. Doposiaľ však nebolo preukázané osobám, u ktorých boli nože nájdené, že by s týmito ohrozovali alebo chceli ohroziť iné osoby.

Pri perlustrácii a predvádzaní osôb boli k prekonaniu odporu v niekoľkých prípadoch použité miernejšie prostriedky /obušky/.

Pri zákrokoch došlo k ľahšiemu zraneniu na ruke bez PN jednej osoby a to Antona SELECKÉHO, nar. 17.6.1950 v Trenčíne, bytom Bratislava ul.č.24, zamestnaného v Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave /OOZ reg.č.32712/.

Z radov zakročujúcich príslušníkov boli ľahšie zranení dvaja príslušníci VB a to kpt. JUHÁSZ, ktorého neznámy páchateľ udrel dážnikom a por. LAHVIČKA, ktorý bol neznámym páchateľom udretý fľašou zo zadu do hlavy. Zranenia si nevyžiadali práceneschopnosť. Ďalšie prípady napadnutia príslušníkov sa zisťujú.

Počas zákroku bola zaistená Ľudmila HERIBANOVÁ, nar. 10. 5.1966 v Trnave, bytom Ružindol č.143 okr.Trnava, zamestnaná ako zdravotná sestra v Ústave klinickej onkológie Bratislava, ktorá hrubým spôsobom narušovala verejný poriadok. Jej konanie bolo zadokumentované na videozáznam.

Ďalej bol zadržaný Stanislav KOPČEK, nar.4.9.1945 v Hrušovanech okr. Topoľčany, bytom Hrušovany č.137, zamestnaný ako skladový technik na JRD Preseľany, ktorý je podozrivý zo spáchania trestného činu útoku na verejného činiteľa. Spis bol dňa 26.3.1988 odstúpený vyšetrovateľovi Obvodnej prokuratúry Bratislava III.

Ostatné predvedené osoby, ktoré boli po vypočutí prepustené, budú postihnuté po zhodnotení miery zavinenia za priestupky podľa zákona č.60/61 Zb.

Pokusy k zorganizovaniu nového hromadného protispoločenského vystúpenia v dňoch 26. a 27.3.1988 neboli v hlavnom meste SSR Bratislave zaznamenané.

Od 26.3.1988 do 27.3.1988 bolo v Zs.kraji v okrese Nitra zistených 5 závadových nápisov, ktorých obsah možno považovať za ohlas na demonštráciu v Bratislave.

Informácia o pohybe a činnosti cudzích štátnych príslušníkov bude predložená samostatne.

Ďalej. MVOSSR
I. N. MVOSSR
A. Barát
VMA

Náčelník Správy ZNB
hlavného mesta Bratislavy Zs.kraja
plk. JUDr. Štefan MIKULA